

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ПОРЕЗУ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА

Члан 1.

У Закону о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС”, бр. 24/01, 80/02, 80/02-др. закон, 135/04, 62/06, 65/06-исправка, 31/09, 44/09, 18/10, 50/11 и 91/11-УС), у члану 18. став 1. после тачке 4) додаје се тачка 4а), која гласи:

„4а) дневне накнаде коју остварују припадници Војске Србије у вези са вршењем службе, сагласно прописима који уређују Војску Србије;”

Члан 2.

У члану 61. став 1. тачка 3) брише се.

Члан 3.

У члану 64. проценат: „10%” замењује се процентом: „15%”.

Члан 4.

У члану 72. став 7. речи: „пре 24. јануара 1994. године” замењују се речима: „непрекидно најмање десет година”.

Члан 5.

Члан 75. мења се и гласи:

„Члан 75.

Ако је право, удео или хартију од вредности обвезник стекао поклоном или наслеђем, набавном ценом из члана 74. став 1. овог закона сматра се цена по којој је поклонодавац, односно оставилац стекао то право, удео или хартију од вредности, а ако не може да се утврди та цена онда њихова тржишна вредност у моменту стицања тог права, удела или хартије од вредности од стране поклонодавца, односно оставиоца, утврђена од стране надлежног пореског органа.

Изузетно од става 1. овог члана, ако је обвезник право, удео или хартију од вредности стекао од поклонодавца, односно оставиоца који је то право, удео или хартију од вредности стекао пре 24. јануара 1994. године, набавну цену утврдиће надлежни порески орган према тржишној вредности тог права, удела или хартије од вредности на дан 24. јануара 1994. године.

Ако је право, удео или хартију од вредности обвезник стекао уговором о доживотном издржавању, набавном ценом из члана 74. став 1. овог закона сматра се тржишна цена права, удела или хартије од вредности која је узета или могла бити узета као основица пореза на пренос апсолутних права у моменту њиховог стицања од стране обвезника.”

Члан 6.

У члану 77. проценат: „10%” замењује се процентом: „15%”.

Члан 7.

Члан 78. мења се и гласи:

„Члан 78.

Капитални губитак остварен продајом једног права, удела или хартије од вредности, може се пребити са капиталним добитком оствареним продајом другог права, удела или хартије од вредности.

Пребијање капиталног губитка са капиталним добитком из става 1. овог члана може се извршити у случају када обвезник прво оствари капитални губитак а касније оствари капитални добитак.

Ако се и после пребијања из става 1. овог члана исказе капитални губитак, допуштено је његово пребијање у наредних пет година, почев од године у којој је остварен првобитни капитални губитак у вези са којим се врши пребијање са капиталним добитком, на рачун будућих капиталних добитака.”

Члан 8.

У члану 84. став 3. речи: „повучених акумулираних средстава уложених у куповину анuitета” замењују се речима: „уплаћених средстава по основу стицања инвестиционих јединица добровољног пензијског фонда”.

Члан 9.

У члану 85. став 1. тачка б) мења се и гласи:

„б) примања чланова управног и надзорног одбора, односно органа управе правног лица;”

После става 4. додаје се нови став 5, који гласи:

„Изузетно од става 1. тач. 13) и 14) овог члана, порез на друге приходе не плаћа се на примање физичког лица када банка, пошто је претходно предузела све радње у виду законом прописаних мера ради обезбеђења и наплате свог потраживања по основу стамбеног кредита, о чему мора да постоји веродостојна документација, изврши отпис свог потраживања према физичком лицу - клијенту у случају ако:

1) настану околности које су такве природе да стварно онемогућавају банку као повериоца да у целости наплати своје обезбеђено потраживање;

2) су банка и клијент закључили поравнање према којем се клијент обавезао да стан за који је добио кредит прода по цени која је приближна уобичајеној тржишној цени непокретности која се може постићи непосредном погодбом - продајом те непокретности у доброј вери у време продаје и износ постигнуте продајне цене уплати банци на име враћања кредита, а банка изврши отпис оног дела свог потраживања по кредиту ако је продајна цена стана коју је клијент постигао мања од укупног потраживања банке по основу тог кредита.”

Досадашњи став 5. постаје став 6.

После досадашњег става 5, који постаје став 6, додаје се став 7, који гласи:

„Порез на друге приходе плаћа се и на примања која, сагласно закону који уређује рад, оствари запослени по основу учешћа у добити оствареној у пословној години.”

Члан 10.

У члану 86. став 2. проценат: „10%” замењује се процентом: „15%”.

Члан 11.

У члану 87. став 2. тачка б) брише се.

У ставу 3. запета и речи: „5) и 6)” замењују се речима: „и 5)” .

Члан 12.

Капитални добитак, сагласно члану 4. овог закона, не утврђује се и не плаћа на приход остварен од дана ступања на снагу овог закона по основу преноса уз накнаду права, удела или хартија од вредности које је обвезник пре продаје држао у свом портфељу непрекидно најмање десет година у који период се рачуна и време до дана ступања на снагу овог закона.

Члан 13.

За 2013. годину не утврђује се и не плаћа порез на приходе од пољопривреде и шумарства на катастарски приход.

Члан 14.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у члану 97. тач. 6. и 15. Устава Републике Србије, којим је предвиђено да Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, порески систем и финансирање остваривања права и дужности Републике Србије, утврђених Уставом и законом.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

• **Проблеми које Предлог закона треба да реши, односно циљеви који се постижу**

Разлози за доношење овог закона садржани су првенствено у потреби стварања услова за повећање прилива и наплате јавних прихода по основу пореза на доходак физичких лица. У том смислу повећана је стопа пореза на одређене врсте прихода - приходе од капитала, капиталног добитка и осигурања лица, а поред ове, врше се и друге измене, као што су: пореско изузимање капиталног добитка по основу прихода од промета права, удела или хартија од вредности које је обвезник држао у свом портфељу најмање десет година пре прометовања уз накнаду; брисање прихода од осигурања лица као предмета опорезивања годишњим порезом на доходак грађана; ослобађање пољопривредника од обавезе плаћања пореза на приходе од пољопривреде и шумарства на катастарски приход за 2013. годину.

У том смислу, основна садржина и циљеви који треба да се остваре доношењем овог закона су следећи:

- повећање стопе пореза на приходе од капитала, капиталног добитка и осигурања лица;

- изузимање од опорезивања капиталног добитка по основу прихода од промета права, удела или хартија од вредности које је обвезник држао у свом портфељу непрекидно најмање десет година пре прометовања уз накнаду;

- сужавање листе прихода који су предмет опорезивања годишњим порезом на доходак грађана брисањем прихода од осигурања лица из предмета годишњег пореза;

- ослобађање пољопривредника од обавезе плаћања пореза на приходе од пољопривреде и шумарства на катастарски приход за 2013. годину, што има за циљ да обезбеди подстицај за развој и инвестирање у пољопривреду;

- врши се прецизирање одредаба Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС”, бр. 24/01, 80/02, 80/02-др. закон, 135/04, 62/06, 65/06-исправка, 31/09, 44/09, 18/10, 50/11 и 91/11-УС - у даљем тексту: Закон).

У односу на порез на доходак грађана не постоје обавезујући прописи Европске уније са којима је потребно вршити усаглашавање.

• **Разматране могућности да се проблеми реше и без доношења овог закона**

Имајући у виду да је реч о елементима система и политике јавних прихода који се, сагласно одредбама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС” бр. 54/09, 73/10, 101/10 и 101/11), уводе законом, то значи да се измене и допуне тих елемената могу вршити само законом. Према томе, како се материја која се уређује овим законом односи на опорезивање прихода грађана

и спада у законодавну регулативу, није разматрано, нити је било основа за разматрање њеног уређења другим законом или подзаконским актом.

• **Зашто је доношење овог закона најбољи начин за решавање проблема**

С обзиром да се ради о законској материји, одређена постојећа законска решења једино је и могуће мењати и допуњавати доношењем закона, тј. изменама и допунама закона.

Уређивањем пореско-правне материје законом, даје се допринос правној сигурности и обезбеђује доступност јавности у погледу вођења пореске политике, с обзиром да се закон као општи правни акт објављује и ствара једнака права и обавезе за све субјекте који се нађу у истој пореско-правној ситуацији.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Уз члан 1.

У члану 18. став 1. Закона, новододатом тачком 4а), на иницијативу Министарства одбране, прописује се пореско ослобођење по основу дневне накнаде коју остварују припадници Војске Србије у вези са вршењем службе, сагласно прописима који уређују Војску Србије.

Уз члан 2.

У члану 61. став 1. брише се тачка 3) Закона која се односи на опорезивање порезом на приходе од капитала примања запослених и чланова управе привредног друштва по основу учешћа у добити - у новцу или путем доделе или опцијске куповине сопствених акција, чиме се врши усклађивање са Законом о привредним друштвима („Службени гласник РС”, бр. 36/11 и 99/11), имајући у виду решење садржано у том закону које се односи на учешће у добити по основу капитала, у смислу да се с аспекта пореза на доходак грађана примања чланова управе привредног друштва по том основу не сматрају приходом од капитала с обзиром да по наведеном закону та лица не могу да остваре учешће у добити, при чему се порески третман примања чланова управе привредног друштва укључује у остале приходе (измена члана 85. Закона). Такође, примања запослених по том основу, а узимајући у обзир одредбе Закона о раду („Службени гласник РС”, бр. 24/05, 61/05 и 54/09), уређује се кроз измене и допуне одредаба члана 85. Закона.

Уз члан 3.

У члану 64. Закона врши се измена висине пореске стопе по којој се опорезују приходи од капитала, тако што се стопа повећава са 10% на 15%.

Уз члан 4.

У члану 72. став 7. Закона, прописано је да обвезник који је право, удео или хартију од вредности пре продаје држао у свом портфељу непрекидно најмање десет година не остварује капитални добитак њиховом продајом.

Уз члан 5.

Члан 75. Закона измењен је у смислу да се у циљу утврђивања капиталног добитка, набавна цена права, удела или хартије од вредности коју је обвезник стекао поклоном или наслеђем, сматра цена по којој је поклонодавац, односно оставилац стекао то право, удео или хартију од вредности, а ако не може да се утврди та цена онда њихова тржишна вредност у моменту стицања

тог права, удела или хартије од вредности од стране поклонодавца, односно оставиоца утврђена од стране надлежног пореског органа. Изузетно од тога, ако је обвезник право, удео или хартију од вредности стекао од поклонодавца, односно оставиоца који је то право, удео или хартију од вредности стекао пре 24. јануара 1994. године, набавну цену утврдиће надлежни порески орган према тржишној вредности тог права, удела или хартије од вредности на дан 24. јануара 1994. године.

У случају кад је право, удео или хартију од вредности обвезник стекао уговором о доживотном издржавању, набавном ценом сматра се тржишна цена права, удела или хартије од вредности која је узета или могла бити узета као основица пореза на пренос апсолутних права у моменту њиховог стицања од стране обвезника.

Уз члан 6.

У члану 77. Закона врши се измена висине пореске стопе по којој се опорезују приходи по основу капиталног добитка, тако што се стопа повећава са 10% на 15%.

Уз члан 7.

Врши се прецизирање одредбе члана 78. Закона која се односи на пребијање капиталног губитка оствареног продајом једног права, удела или хартије од вредности, са капиталним добитком оствареним продајом другог права, удела или хартије од вредности, тако што се, сагласно сугестији Пореске управе појашњава да пребијање капиталног губитка са капиталним добитком може да се изврши у случају када обвезник прво оствари капитални губитак а касније оствари капитални добитак.

Уз члан 8.

У члану 84. став 3. Закона прецизира се начин утврђивања пореске основице код опорезивања прихода по основу осигурања лица у случају кад се повучена акумулирана средства по основу удела члана у нето имовини добровољног пензијског фонда, по налогу и за рачун члана фонда, уложе у куповину ануитета у друштву за осигурање сагласно закону који уређује добровољне пензијске фондове и пензијске планове, тако да основицу представља вредност исплаћене накнаде из осигурања лица умањена за износ уплаћених средстава по основу стицања инвестиционих јединица добровољног пензијског фонда.

Уз члан 9.

Предложеном изменом члана 85. Закона прецизира се да порески третман другог прихода имају примања чланова управног и надзорног одбора, односно органа управе правног лица, као и примања која по основу свог рада код исплатиоца прихода - послодавца остваре физичка лица - запослени, а чија исплата се, сагласно закону који уређује рад, врши по основу учешћа у добити.

Поред тога, прецизира се и порески третман примања физичког лица у случајевима када банка изврши отпис свог потраживања по основу ненаплаћеног стамбеног кредита, према физичким лицима - клијентима банке услед стварне немогућности наплате тог потраживања у целости, односно када су банка и клијент закључили поравнање, али пошто је банка претходно предузела све радње у виду законом прописаних мера ради обезбеђења и наплате свог потраживања по том основу, о чему свакако мора да постоји веродостојна документација.

Уз члан 10.

У члану 86. став 2. Закона врши се измена висине пореске стопе по којој се опорезују приходи од осигурања лица, тако што се стопа повећава са 10% на 15%.

Уз члан 11.

У члану 87. став 2. Закона, брише се тачка 6) која се односи на опорезивање прихода од осигурања лица годишњим порезом на доходак грађана, тако да приходи по том основу, сагласно предложеној измени, не представљају предмет опорезивања годишњим порезом.

Уз члан 12.

Прописано је да се капитални добитак не утврђује и не плаћа на приход остварен од дана ступања на снагу овог закона по основу преноса уз накнаду права, удела и хартија од вредности које је обвезник пре продаје држао у свом портфељу непрекидно најмање десет година у који период се рачуна и време до дана ступања на снагу овог закона.

Уз члан 13.

Пољопривредници који порез плаћају на катастарски приход ослобађају се плаћања пореза за 2013. годину. Ослобођење по том основу било је прописано за период од 2004. године до 2012. године. На овај начин даје се подстицај за улагање у пољопривреду, имајући у виду да је катастарски приход, као основица за утврђивање пореза, низак, па приход по том основу има мало учешће у приходима од пореза на доходак грађана.

Дејство ове одредбе иде у прилог растерећењу пољопривредника од овог пореза и стимулсању за улагање у пољопривреду.

Уз члан 14.

Предложено је да овај закон ступи на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити додатна средства у буџету Републике.

V. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Разматрање и доношење закона по хитном поступку, предлаже се у складу са чланом 167. Пословника Народне скупштине („Службени гласник РС”, број 20/12 - пречишћени текст). Недоношење овог закона по хитном поступку имало би штетне последице јер би дошло до проблема у функционисању фискалног система у делу опорезивања прихода физичких лица, као и у погледу прилива буџетских средстава по том основу, што би се негативно одразило на обезбеђивање неопходних материјалних средстава и других услова за финансирање рада државних органа и организација на целој територији Републике Србије.

VI. АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА

Оцењује се да ће повећање стопе пореза на приходе од капитала, до краја 2012. године дати повећање прилива и наплате јавних прихода у висини око 2,2 милијарде динара, док се процењује да ће за 2013. годину то повећање износити 6,5 милијарди динара.

Процењује се да изузимање од опорезивања капиталних добитака по основу преноса уз накнаду права, удела и хартија од вредности које је обвезник држао у свом портфелу непрекидно најмање десет година пре преноса извршеног уз накнаду, новопредложеним решењем неће имати значајан ефекат на приходе буџета, имајућу у виду незнатно учешће јавних прихода по том основу.

Предложено пореско ослобођење на приходе од пољопривреде и шумарства за 2013. годину, неће имати негативне ефекте на приходе буџета, с обзиром да су пољопривредници који порез плаћају на катастарски приход били ослобођени од плаћања пореза за 2004, 2005, 2006, 2007, 2010, 2011. и 2012. годину, а Законом о привременом изузимању од опорезивања порезом на доходак грађана одређених врста прихода („Службени гласник РС”, број 5/09) прописано је пореско изузимање за 2008. и 2009. годину. Иначе, порез на приход од пољопривреде и шумарства на катастарски приход има незнатно учешће у структури прихода буџета. Предложеним одредбама даје се даљи подстицај за улагање у пољопривреду с обзиром да ће пољопривредник као обвезник пореза бити растерећен ове пореске обавезе.

1. На кога ће и како ће највероватније утицати решења у Закону?

Уређивањем опорезивања прихода физичких лица, на начин како је предложено законом, може имати утицај на активности физичких лица која остварују приходе од капитала имајући у виду предметно повећање пореске стопе.

2. Какве трошкове ће примена Закона створити грађанима и привреди?

Примена закона не би требало да створи у већем обиму додатне трошкове грађанима и привреди, јер уређивањем опорезивања прихода физичких лица на начин како је предложено законом, не би требало генерално да се негативно утиче на активности, односно пословање лица која се опорезују порезом на доходак грађана.

3. Да ли су позитивне последице доношења Закона такве да оправдавају трошкове које ће он стварати?

Имајући у виду да се предложеним изменама закона (повећање пореске стопе примарно на приходе од капитала) очекује да за последицу има повећани прилив буџетских средстава, генерално посматрано примена Закона не би требало да створи у већем обиму додатне трошкове грађанима и привреди.

4. Да ли се Законом подржава стварање нових привредних субјеката на тржишту и тржишна конкуренција?

Овим законом се уређује опорезивање прихода физичких лица, а предложена законска решења немају за превасходни циљ подстицање стварања нових привредних субјеката.

5. Да ли су све заинтересоване стране имале прилику да се изјасне о Закону?

Овај закон је у поступку припреме достављен надлежним министарствима и другим надлежним органима, тако да је заинтересованим странама пружена прилика да изнесу своје ставове, од којих су неки уграђени у овај закон.

6. Које ће се мере током примене Закона предузети да би се остварило оно што се доношењем закона намерава?

Министарство финансија и привреде надлежно је за спровођење овог закона, за његову уједначену примену на територији Републике, као и за давање мишљења у његовој примени.

Посебно истичемо да Министарство финансија и привреде, периодичним публикавањем Билтена службених објашњења и стручних мишљења за примену финансијских прописа, као и на други погодан начин, додатно обезбеђује транспарентност, информисаност и приступ информацијама, како би се и на овај начин допринело остваривању циљева постављених доношењем Закона.